

Datum: 17 juli 2019

Persbericht

Steeds nieuwe afweging nodig bij onderzoek mens-diercombinaties

Om te beoordelen of onderzoek met mens-diercombinaties toelaatbaar is, is iedere keer een nieuwe afweging nodig. Daarbij moet onder meer gekeken worden naar ethische aspecten, zoals de menselijke waardigheid en het dierenwelzijn. Ook moet het belang van het onderzoek opwegen tegen de belasting voor mens en dier. De Gezondheidsraad adviseert een toetsingskader op te nemen in een brede wettelijke regeling voor mens-diercombinaties en andere controversiële biotechnologische ontwikkelingen. Dat schrijft de raad aan de minister van VWS.

Bij mens-diercombinaties worden menselijk en dierlijk celmateriaal gecombineerd, bijvoorbeeld om onderzoek te doen naar vroege embryonale ontwikkeling. Ook zouden er in de toekomst mogelijk menselijke organen mee gekweekt kunnen worden. Voorbeelden zijn cybriden (waarbij de kern van een menselijke cel wordt ingebracht in een dierlijke ontkernde eicel) en chimaeren (waarbij menselijke cellen worden ingebracht in een dierlijk embryo). Onderzoek met mens-diercombinaties bevindt zich in een fundamenteel wetenschappelijk stadium en zal naar verwachting niet op korte termijn tot klinische toepassingen leiden.

Bij de beoordeling van mens-diercombinaties spelen verschillende ethische en maatschappelijke overwegingen een rol. Naarmate een mens-diercombinatie op relevante aspecten meer op een mens lijkt, is de beschermwaardigheid groter. Bij combinaties die meer dier zijn, moet het dierenwelzijn verzekerd zijn. Verder moeten de voordelen opwegen tegen de nadelen en moet bij voorkeur worden gekozen voor de minst belastende aanpak. Ieder nieuw onderzoek vraagt een afweging van alle relevante aspecten.

De Gezondheidsraad adviseert hiervoor een toetsingskader te ontwikkelen en een instantie in te stellen of aan te wijzen die de beoordeling op zich neemt. De huidige juridische normen zijn versnipperd en niet toegesneden op toekomstige ontwikkelingen met mens-diercombinaties. Daarom adviseert de raad een brede regeling te maken voor de beoordeling van controversiële biotechnologische ontwikkelingen. Verder onderschrijft de raad de aanbeveling van het Rathenau Instituut om een maatschappelijke dialoog te voeren over mens-diercombinaties.

De publicatie De regulering van cybriden en chimaeren (nr. 2019/14) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt Eert Schoten, tel. 06 462 36 998, e-mail: ej.schoten@gr.nl.